

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: **«Облік та аудит витрат в системі управління підприємствами
(на прикладі ТОВ «Одіс Марін Груп»)»**
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ

Сабатин Валерія Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Бойко Ольга Станіславівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Для ефективного управління підприємством в ринкових умовах потрібні повнота, достовірність та оперативність даних щодо витрат. Відповідно облік витрат виступає центральною підсистемою інформаційної системи бухгалтерського обліку. Розвиток ринкових відносин та глобалізаційні процеси в економіці призвели до розширення спектру підходів до тлумачення витрат та їх класифікацій. Як складна економічна категорія витрати тісно пов'язані з елементами процесу управління промисловим підприємством. Належна організація обліку та калькулювання собівартості суттєво впливає на рівень управління, ступінь впливу на результат діяльності, підвищення ефективності виробництва

Оптимізація поточних витрат, зменшення собівартості продукції та послуг, пошук шляхів економії ресурсів потрібні для створення додаткових грошових резервів для інвестування у власний розвиток, збільшення обсягів діяльності та зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку

Важливу роль відіграє також контроль над витратами виробництва, що є логічним продовженням обліку в системі управління. Кожне підприємство має бути зацікавлене в побудові чіткої врегульованої системи внутрішнього контролю, оскільки то є запорукою прийняття дієвих управлінських рішень та досягнення поставлених завдань.

Проблемним аспектам обліку та контролю витрат діяльності підприємства приділяли увагу багато вчених, зокрема як Ф.Ф. Бутинець, М.Г. Чумаченко, С.Ф. Голов, М.С. Пушкар, В.І. Єфіменко, Б.М. Литвина, Ю.Я. Литвина, М.Р. Лучко, В.В. Сопко, З.В. Гуцайлюк та ін.

Проте на практиці все ще існують неврегульовані питання обліку витрат, які можуть спричинити невірні управлінські рішення та негативно вплинути на фінансовий результат діяльності підприємства, що вплинуло на вибір теми дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних засад та опрацювання практичних аспектів організації облікового відображення витрат на вітчизняних підприємствах, розкриття методики обліку, контролю та аналізу витрат на підприємстві, яке досліджувалось. Для досягнення поставленої мети слід вирішити наступні **завдання**:

- дослідити економічну сутність та класифікацію витрат;
- визначити особливості відображення витрат відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності;
- охарактеризувати сучасні методи обліку операційних витрат та калькулювання собівартості;
- охарактеризувати діяльність Товариства з обмеженою відповідальністю «Одіс Марін Груп»;
- дослідити документальне оформлення та особливості обліку витрат на підприємстві;
- визначити особливості відображення витрат для цілей оподаткування;

- проаналізувати склад, структуру та динаміку витрат і дослідити фінансовий стан ТОВ «Одіс Марін Груп»
- провести оцінку ризиків шахрайства для аудиту;
- визначити мету, задачі та порядок внутрішнього контролю витрат на підприємстві.

Об'єкт і предмет дослідження. *Об'єктом дослідження є процес облікового відображення витрат в діяльності підприємства. Предметом дослідження є теоретичні, організаційно-методичні та практичні положення обліку, аудиту та аналізу витрат діяльності у ТОВ «Одіс Марін Груп».*

Методи дослідження. Реалізація мети та завдань кваліфікаційної роботи здійснена за допомогою наступних методів: бібліографічний, дедукції та індукції використовувалися для дослідження сутності та сучасного стану обліку витрат; аналіз і синтез – для означення проблем та перспектив розвитку досліджуваного підприємства; моделювання – для визначення факторів впливу при побудові облікової політики та ін.

Інформаційна база дослідження. Джерелами для вирішення завдань кваліфікаційної роботи виступили: Податковий кодекс України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Міжнародні стандарти фінансової звітності, праці вітчизняних та зарубіжних вчених, електронні ресурси мережі Інтернет, реєстри синтетичного та аналітичного обліку, кошториси витрат, фінансова, податкова та статистична звітність ТОВ «Одіс Марін Груп».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА**» розглянуто економічну сутність та класифікацію витрат, наведено порівняння обліку витрат за національними та міжнародними стандартами, а також досліджено сучасні методи обліку та калькулювання собівартості.

У другому розділі «**ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У ТОВ «ОДІС МАРІН ГРУП»**» наведено загальну економічну характеристику, особливості обліку та шляхи удосконалення обліку витрат на підприємстві ТОВ «Одіс Марін Груп».

У третьому розділі «**АУДИТ ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ**» зазначено методiku оцінки ризику шахрайства, проаналізовані витрати та результати діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

У даній кваліфікаційній роботі викладено теоретичні основи та надано практичні рекомендації щодо організації бухгалтерського обліку та аналізу витрат операційної діяльності для забезпечення ефективного функціонування ТОВ «Обіс Марін Груп». На підставі поставлених завдань та результатів дослідження зроблено основні висновки.

1. Визначення витрат було предметом багатьох досліджень в академічних колах. І досі єдиного підходу до трактування цього поняття немає. Витрати у нормативно-правових актах України і міжнародному законодавстві трактують приблизно однаково, тобто національні стандарти є наближеними до міжнародних. Різноманітність типів витрат в економічній літературі призвела до появи багатьох класифікаційних ознак. Кожен автор і вчений, що працює над цією проблемою, класифікує витрати на власний розсуд, враховуючи завдання і цілі, які вони перед собою ставлять. Ми вважаємо, що без належної класифікації та ефективного управління неможливо мінімізувати витрати бізнесу.

2. Дослідження особливостей відображення витрат відповідно до міжнародної практики свідчить про те, що одного стандарту, який би регулював облік витрат, немає, але інформація про витрати розкривається у кількох окремих стандартах. Визнання витрат здійснюється через безпосереднє зіставлення між витратами та прибутками за конкретними статтями доходів.

3. Існує багато методів обліку витрат на виробництво та розрахунку собівартості продукції. Сучасні виклики вимагають від підприємств застосовувати новітні системи обліку та калькулювання собівартості: метод «директ-костинг» для визначення собівартості за змінними витратами, таргет-костинг та кайзен-костинг.

4. Практична частина кваліфікаційної роботи виконана на матеріалах ТОВ «Одіс Марін Груп» - підприємства транспортно-експедиторської сфери. Основним видом діяльності підприємства є інша допоміжна діяльність у сфері транспорту. ТОВ «Одіс Марін Груп» належить до логістичних операторів 3PL і надає комплексні логістичні послуги: транспортні, складські послуги, крос-докінг, брокерські послуги, розробка інформаційних систем, залучення субпідрядників тощо. Під час виконання договорів транспортного експедирування компанія залучає до виконання зобов'язань третіх осіб і у відносинах з ними виступає виключно від свого імені.

До 2022 року компанія працювала в основному в портах Одеської області, через закриття портів, була змушена перебудовувати логістичні маршрути, і тепер зосереджена на відправці або отриманні вантажів у портах Гданська та Гдині.

Бухгалтерський облік на підприємстві автоматизований за допомогою програм 1С та MeDoc. Витрати відображаються з використанням 9 класу рахунків.

5. На підставі проведених розрахунків фінансового стану ми дійшли висновку, що підприємство є високоліквідним, фінансово стійким та має ресурси для подальшого розвитку.

Динаміка виробничих витрат відображає їх збільшення на 571,3 тис. грн. При чому послуги, придбані у сторонніх організацій для виконання послуг транспортно-експедиторського обслуговування збільшилися на 631,0 тис. грн. А витрати на оплату праці та ЄСВ зменшилися на 45,8 тис. грн. та 13,9 тис. грн. відповідно.

Адміністративні витрати в цілому зменшилися на 82,7 тис. грн. У ТОВ «Одіс Марін Груп» у 2022 році порівняно з 2021 роком собівартість

реалізованих послуг збільшилась на 881,6 тис. грн., а чистий дохід за 4 роки зріс на 1 850 тис. грн. або в 2,3 рази.

Оскільки компанія в основному надає транспортно-експедиторські послуги для контейнерних перевезень, об'єктом витрат визначений кожний контейнер, який має свій унікальний номер. Відповідно до встановленої номенклатури об'єктів обліку організований аналіз та облік фактичної собівартості вироблених послуг підприємства, що необхідно для постійного контролю за формуванням собівартості.

6. Бухгалтерський облік операцій підприємства в цілому відповідає вимогам чинного законодавства та відображається відповідно до національних стандартів. Проте було визначено низку невідповідностей серед яких наступні:

У ТОВ «ОдісМарін Груп» під час відображення витрат інколи виникають складнощі з відображенням витрат по контейнерам, які визнані як реалізовані. Зберігання на площадках до навантаження на судно може виставлятися наступним місяцем. І складається ситуація, що дохід по контейнеру вже визнаний, він списаний з рахунку 23, а витрати не визнані. У цьому разі витрати відображаються у складі рахунку 92 «Адміністративні витрати» без застосування виробничих рахунків.

До виробничих витрат ще включається заробітна плата експедиторів та відрахування ЄСВ від неї. За своєю суттю це загальновиробничі витрати, але компанія не використовує для їх обліку окремий рахунок 91 «Загальновиробничі витрати». Всі нарахована заробітна плата розподіляється пропорційно кількості оброблених контейнерів та відноситься у прямі виробничі витрати.

Також підприємство крайній раз оновлювало облікову політику у 2017 році. Тому ми радимо до неї додати положення, які стосуються оновленої вартості основних засобів та порядку визначення теперішньої вартості для довгострокових зобов'язань.

Усунення у практичній діяльності визначених недоліків сприятиме подальшому вдосконаленню організації обліку витрат транспортно-експедиторської діяльності підприємства, що у подальшому позитивно вплине на всю господарську діяльність в цілому.

АНОТАЦІЯ

Сабатин В.А. «Облік та аудит витрат в системі управління підприємствами (на прикладі ТОВ «Одіс Марін Груп»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і аудит» –
(шифр та назва спеціальності) (назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та аудиту витрат діяльності підприємства, методика та організація обліку, аудиторських процедур оцінки шахрайства, аналіз діяльності у ТОВ «Одіс Марін Груп».

Проаналізовано економічну сутність витрат, наведено класифікацію за різними ознаками, визначено особливості організації обліку витрат за національними та міжнародними стандартами, наведена характеристика ТОВ «Одіс Марін Груп», визначені

особливості обліку витрат підприємства та надані рекомендації з удосконалення, проведено оцінку схильності до шахрайства та проведено аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства.

Запропоновано оновити облікову політику, наводити розгорнуто залишки заборгованості по розрахункам з кредиторами у балансі.

Ключові слова: витрати, прибуток, калькуляція, собівартість, рентабельність, облік, аудит.

ANNOTATION

Sabatyn Valerya. «Accounting and audit of expenses in the enterprise management system (by the example of Odis Marine Group LLC)»

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and Taxation» *(code and name of the specialty)*
for the educational program «Accounting and audit».
(title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2023.

The work deals with theoretical aspects of accounting and audit of expenses of the enterprise, methods and organization of accounting, audit procedures for fraud assessment, analysis of activities in Odis Marine Group LLC.

The author analyzes the economic essence of costs, provides a classification by various criteria, identifies the features of the organization of cost accounting according to national and international standards, describes Odis Marine Group LLC, identifies the features of accounting for enterprise costs and provides recommendations for improvement, assesses the susceptibility to fraud and analyzes the financial and economic activities of the enterprise.

It is proposed to update the accounting policy, to provide detailed balances of debts on settlements with creditors in the balance sheet.

Keywords: costs, expenses, profit, calculation, cost price, profitability, accounting, audit.